

SCREENING AF
KULTURMILJØER
**ODSHERRED
KOMMUNE**

FORORD

Arkitektskolen Aarhus sætter med projektet *Umistelige Kulturmiljøer i Danmarks Yderområder* fokus på kulturmiljøer og bebyggede helheder i Danmark. Med en screening, der skal udvælge særligt værdifulde kulturmiljøer, er formålet med projektet at pege på de værdier og udviklingspotentialer, som den byggede kulturarv rummer.

Kulturmiljøer handler ikke blot om bevaring, men skal have værdi for mennesker i dag. De fysiske spor i kulturmiljøerne fortæller stedspecifikke og ofte kraftfulde historier, som potentielt kan styrke lokale erhverv og tiltrække turister og tilflyttere, såfremt deres fortællekraft aktiveres og aktualiseres.

Projektets ambition er at tilvejebringe et strategisk og metodisk overblik, hvormed kommunerne kan identificere kulturmiljøernes værdier. De lokale fortællinger synliggøres og bliver derved et redskab til at aktivere kulturmiljøerne som en ressource for udvikling i kommunerne.

Gennem en dialogbaseret proces med de kommuner som Arkitektskolen Aarhus har besøgt, er der udviklet en metode til Screening af Kulturmiljøer (SAK). Målet er at tilvejebringe et håndterbart redskab, der på enkel vis kan anvendes af kommunerne, som er myndighed på kulturmiljøområdet.

Den byggede kulturarv i Danmark rummer store bygningskulturelle værdier med mange spændende kulturhistoriske fortællinger. Det er målet med projektet at sætte disse fortællinger i spil for at udnytte kulturmiljøernes store iboende potentialer.

Mogens A. Morgen
Professor, arkitekt MAA

Simon Ostenfeld Pedersen
Projektleder, cand.mag,
chefkonsulent

PROJEKTTEAM

Mogens A. Morgen
Simon Ostenfeld Pedersen
Nina Ventzel Riis
Martin Weihe Esbensen
Mo Michelsen Stockholm Krag
Amal Abdi Ashur
Teresa Østergaard Pedersen
Anne Sofie Blegvad
Mette Boisen Lyhne

Projektet udføres af Arkitektskolen Aarhus med støtte fra Realdania. Rapporten må ikke gengives, undtagen i sin helhed, uden godkendelse fra Arkitektskolen Aarhus.

SCREENING AF KULTURMILJØER I DANMARKS YDEROMRÅDER

Umistelige Kulturmiljøer i Danmarks Yderområder har gennemført en strategisk screening af kulturmiljøer i 22 af landets kommuner. Hertil har Arkitektskolen Aarhus udviklet et enkelt metodisk værktøj til at værdisætte og prioritere kulturmiljøerne. Værktøjet, der er koordineret med andre danske og internationale værdisætningsmetoder, er udviklet med henblik på en generel anvendelse – også af andre end de i projektet omfattede kommuner.

En stor del af de udpegede kulturmiljøer er allerede kortlagt og beskrevet. Blandt andet i de tidligere Kommuneatlas, der senere blev kaldt både Kulturmiljøatlas og Kulturarvsatlas, i perioden 1990-2007, samt i regionplaner udført af de tidligere amter.

Screeningsmetoden kombinerer de eksisterende registreringer med besigtigelser af kulturmiljøerne, som de foreligger i dag. Kulturmiljøerne vurderes ved en værdisætning af deres kulturhistoriske værdi, arkitektoniske værdi og integritetsværdi. På baggrund heraf vurderes kulturmiljøernes samlede fortællerværdi, der danner grundlag for en udvælgelse og prioritering. Heri indgår også en stillingtagen til kulturmiljøernes egenskaber for at fremme turisme, bosætning, erhverv og kulturformidling, som kan udgøre et udviklingspotentiale i kommunerne.

Den viden, der foreligger i kommunerne og museerne er en integreret del af arbejdsgrundlaget. Indledningsvis gennemgås den eksisterende kommuneplans udpegning af kulturmiljøer i dialog med kommune og museum. Formålet er at afdække kulturmiljøernes status; hvilke af dem, er der særligt fokus på i den kommunale planlægning og

strategi og er der eventuelt væsentlige kulturmiljøer, som af forskellige årsager ikke er udpegede, men som alligevel bør indgå i screeningen. Dialogen tager også stilling til, om nogle kulturmiljøer helt bør udgå på grundlag af projektets fastlagte screeningskriterier eller af andre omstændigheder.

Metoden er udviklet løbende igennem projektet i dialog med kommuner, museer og andre interessenter.

METODE TIL SCREENING AF KULTURMILJØER (SAK)

SCREENINGSKRITERIER

- 1) Kulturmiljøet skal være udpeget, eller kunne overvejes som udpegning, i kommunen
- 2) Kulturmiljøet skal indeholde et bebygget miljø eller helhed (ikke enkeltstående bygninger, monumenter, gravhøje, ruiner, voldsteder, diger eller lign.)
- 3) Kulturmiljøet skal rumme en bærende fortælling, der kan opleves på stedet gennem synlige spor

RAPPORTENS INDHOLD

Denne rapport indeholder et skema over kommunens kulturmiljøer, kort- og billedmateriale samt løbsblade for hvert af de 3-5 udvalgte kulturmiljøer i kommunen. Skemaet oplister de værdisætninger og potentialevurderinger, som det enkelte kulturmiljø har fået tildelt i forbindelse med besigtigelserne:

Værdisætningen baserer sig på en vurdering fra 1 (lavest) til 5 (højest) på følgende tre værdiparametre:

- **Kulturhistorisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets historiske betydning og kulturhistoriske fortællerværdi?
- **Arkitektonisk værdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets rumlige, formmæssige og arkitektoniske kvaliteter?
- **Integritetsværdi:** Hvordan vurderes kulturmiljøets helhed og sammenhæng?

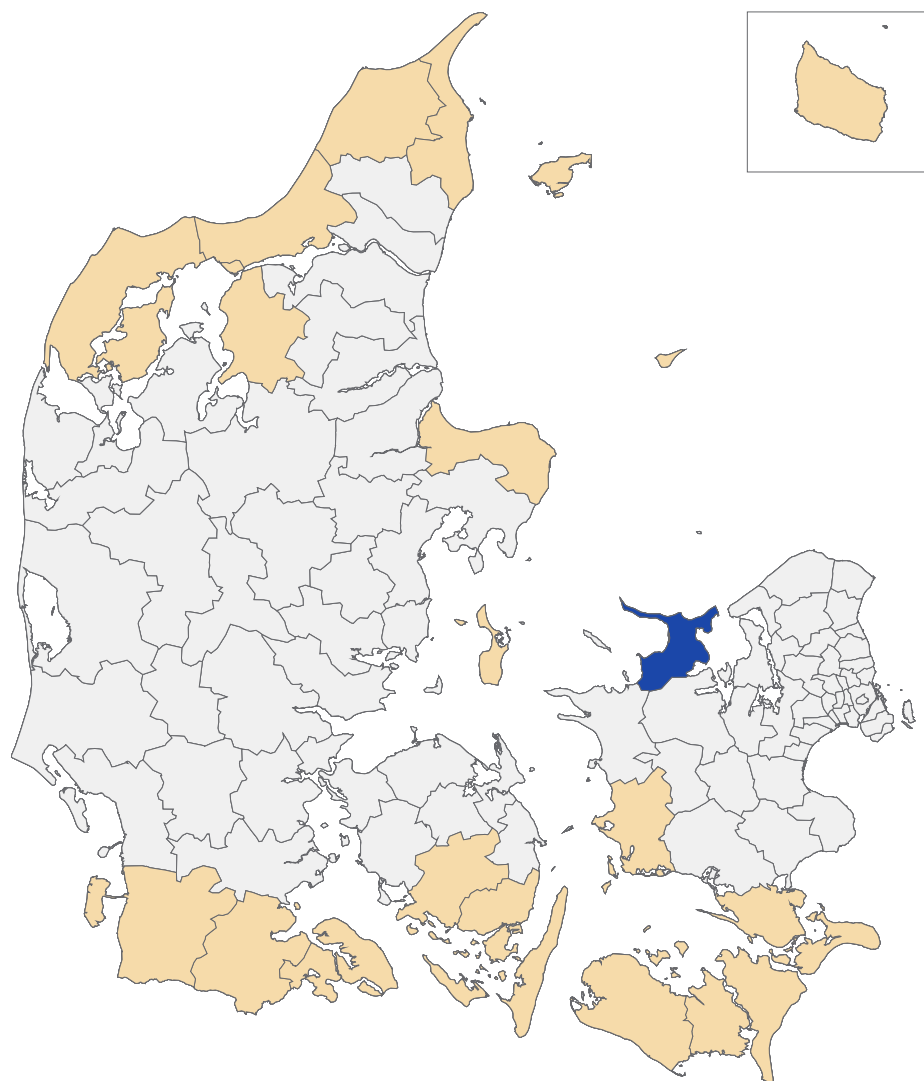
For alle værdisætninger gælder, at kulturmiljøets værdier skal være aflæselige i dag.

Potentialevurderingen angiver graden af endnu ikke indfriet potentiale fra 1 (lavest) til 5 (højest) fordelt på fire kategorier, som kulturmiljøets udviklingspotentialer ligger indenfor:

- **Turisme:** Har kulturmiljøet potentialer for at fremme turisme og turismerelateret virksomhed?
- **Bosætning:** Har kulturmiljøet potentialer for at rumme bosætning og/eller motivere egnstilt flytning?
- **Erhverv:** Har kulturmiljøet potentialer for at huse og/eller tiltrække virksomheder og andet erhverv?
- **Kultur/oplevelse:** Har kulturmiljøet særlige potentialer for formidling, oplevelse, kunst, festivaler eller anden aktivering?

I udvælgelsesfasen vægtes værdisætningen tungere end potentialevurderingen.

PROJEKTETS AFGRÆNSNING AF YDEROMRÅDER

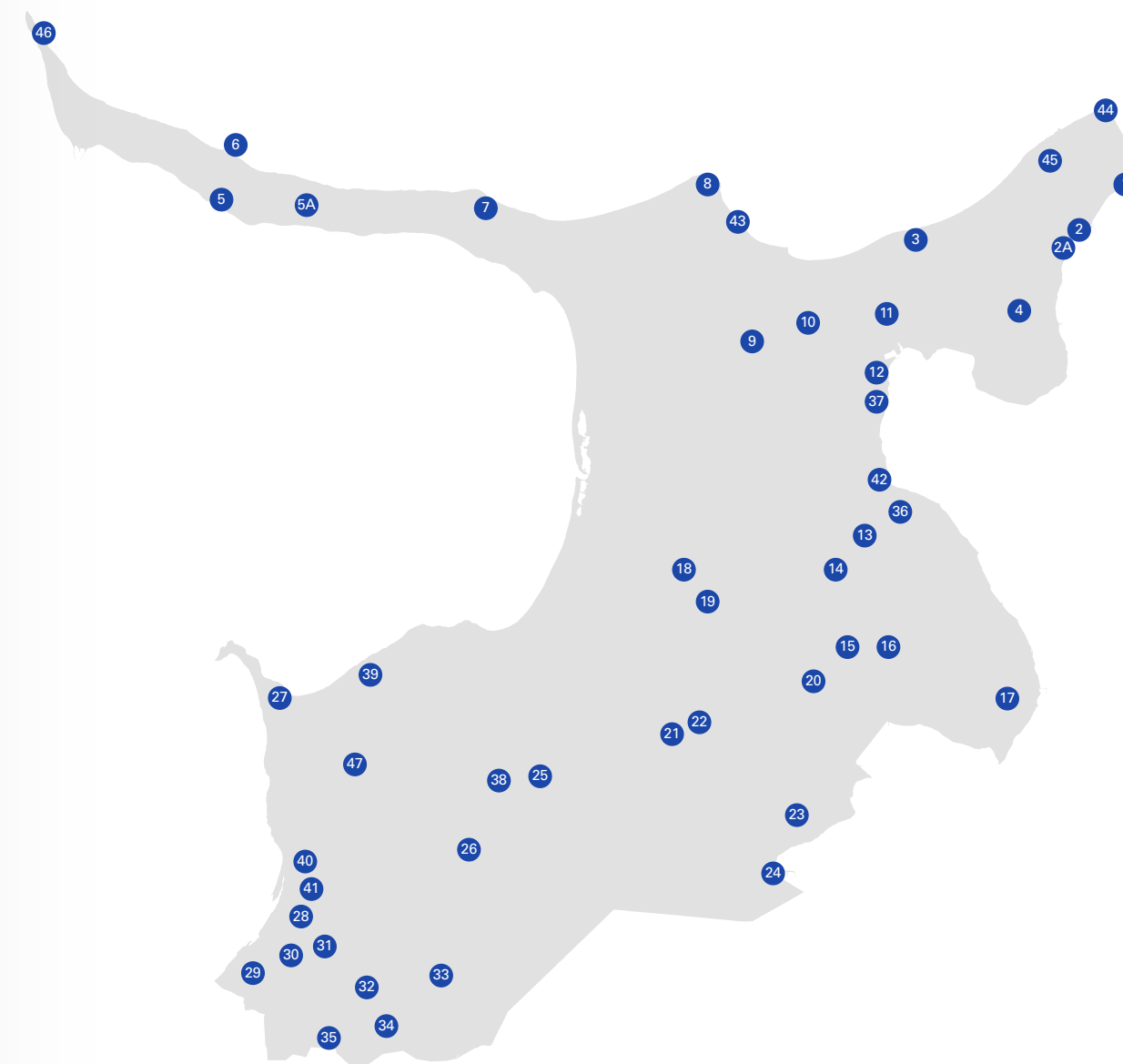

På kortet ses de 22 kommuner, der gennemgås i projektet

Der findes ingen officiel definition af "yderområder" i Danmark, men der anvendes skiftende kriterier til afgrænsning i forskellige sammenhænge. I dette projekt forstås "yderkommuner" som de kommuner, der optræder som sådan i alle de følgende fire sammenhænge: LAG-programmet, De Økonomiske Råd, De Regionale Vækstfora samt SKAT.

SCREENEDE KULTURMILJØER I ODSHERRED KOMMUNE

(se skemaet næste side)

Region:	Sjælland
Kommunenummer:	306
Indbyggertal:	32.940 (2016)
Største by:	Nykøbing Sjælland (5.243 indbyggere i 2016)
Kulturmiljøer:	Odsherred Kommune har i Kommuneplan 2013-2025 udpeget 35 kulturmiljøer. Kommunen er i gang med en revision af kulturmiljøer i forbindelse med kommuneplanen. Til nærværende projekt har kommunen og museet udarbejdet en liste over kulturmiljøer, som danner baggrund for denne screening, hvor der er gennemgået 47 kulturmiljøer. Det anbefales, at kommunen præciserer kriterier og de strategiske målsætninger for udpegningen af kulturmiljøer.

BESIGTIGELSESSKEMA

Værdisætningen og potentiale vurderingen baserer sig på en vurdering fra 1 (lavest) til 5 (højest) på de forskellige parametre

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

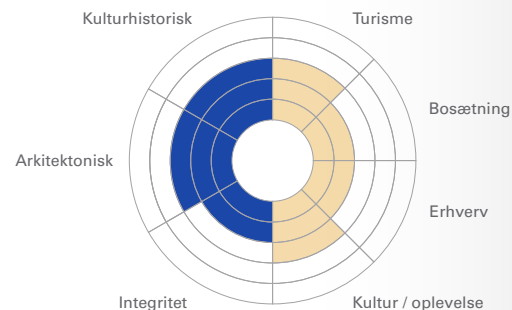
1

SKANSEHAGE - ISØRE
Udgår pga. screeningskriterierne.

2

RØRVIG FISKERLEJE OG LANDSBY
Rørvig er præget af fiskeri, færgefart og senest af funktionen som ferieby. I den østlige bydel ses landsbypræget endnu. Bygningmassen er generelt blandet.

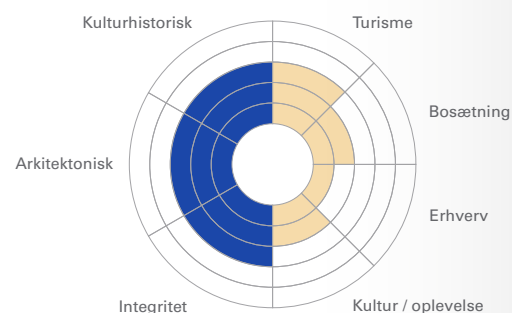
2A

RØRVIG KRO
Udgår pga. screeningskriterierne.

3

NYKØBING NORDSTRAND
På Vester- og Nykøbing Lyng, de gamle overdrev og husmandsbrug ved Nyrup Bugt, har sommervillaer, sommerhuse og camping overtaget området.

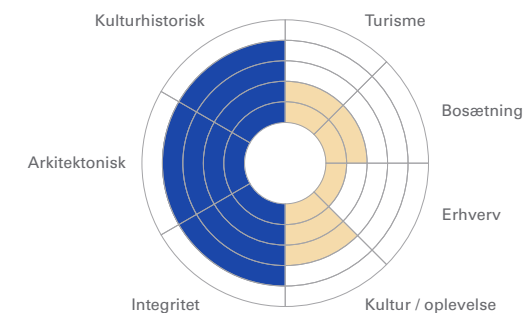
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

4

NAKKE LANDSBY

Velbevaret landsby med 5 udflyttede gårde, gadekær, tidligere skole og fattighus m.m. Det oprindelige vejforløb inkluderer "Galbuen" med ældre gadehuse og smedje.

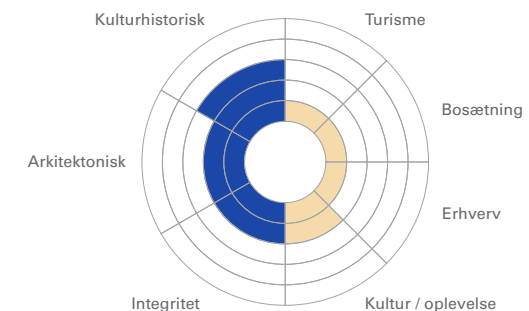

5

ODDEN HALVØ - YDERBY OG OVERBY LANDSBEJERLAV

Halvøen Odden domineres af kamudskiftninger og sommerhusbebyggelser på de gamle overdrev. Yderby er en velafgrænset lille landsby med mølle og 4 udflyttede gårde.

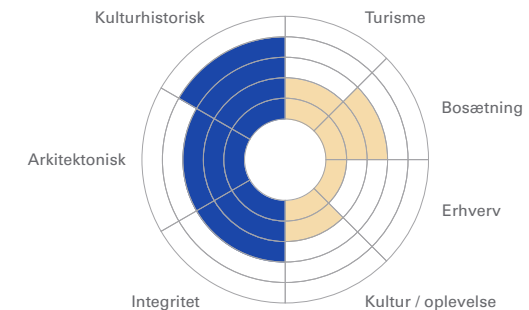

5A

ODDEN HALVØ - OVERBY LANDSBY

Oddens kirkelandsby har en velbevaret, sluttet struktur med oprindelige gadeforløb, friholdte tofter efter udflyttede gårde, ringerbolig, præstegård og smedje.

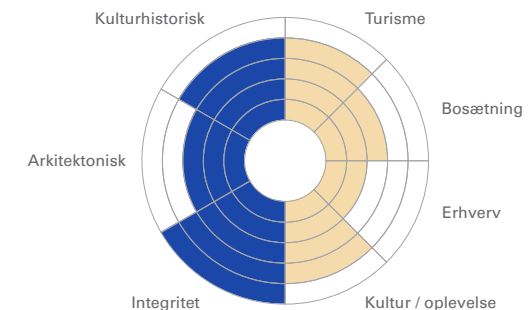

6

ODDEN HAVNEBY

Byen har en velbevaret fiskerihavn fra 1907 med havnekontor, kølehuse, bådeværft, skurby, auktionshal m.m. Vest herfor ligger røgeri og villa af Arne Jacobsen.

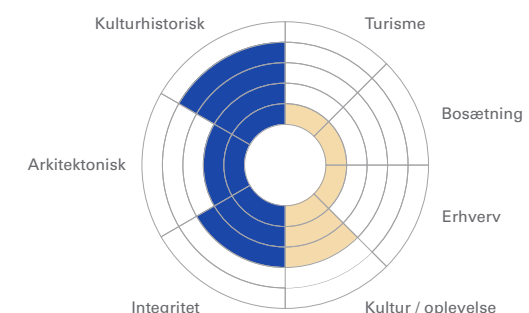

7

EBBELØKKE LANDSBEJERLAV

Bebyggelse på 4 gårde udflyttet fra gadekæret ved Baunehøjgård. Ebbeløkke stræde, kvæggyden ud til det gamle overdrev mod Sejersø bugt, er stenhegnet og friholdt.

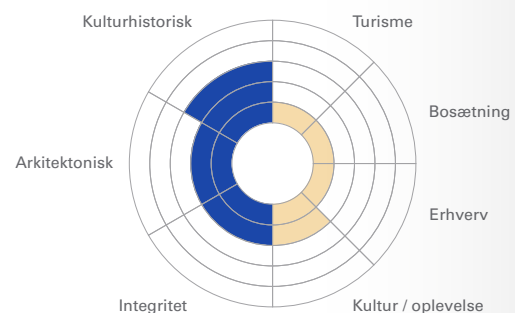
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

8

KALKINDUSTRI VED KLINTEBJERG

Klinteværket, et kalkbrænderi til den udvundne kalk, blev anlagt i 1750'erne. Kun den gamle kalkovn, ruinspor og kalkbruddet er bevaret. Havnemolen er fra 1952-53.

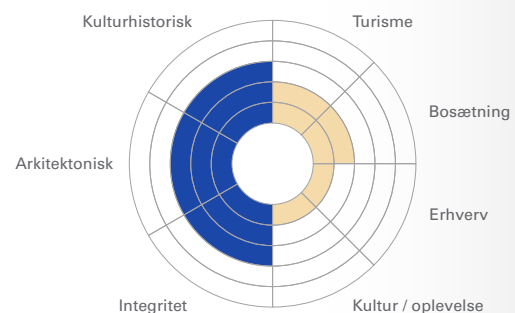

9

HØJBY LANDSBY OG STATIONSBY

Højby har to bydele: Den agrare med små gadehuse langs vejen, skudt ind foran 4 udflyttede gårde, og området ved stationen med hotel, villaer og forsamlingshus.

10

NÆSHOLM BORGRUIN OG NYGÅRD SØ

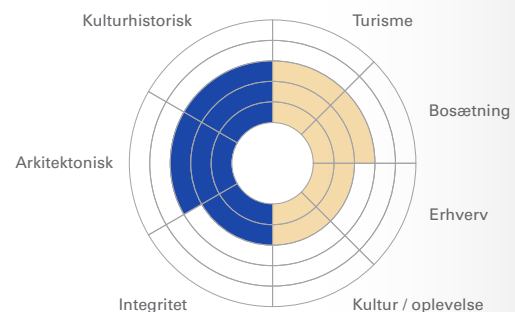
Udgår pga. screeningskriterierne.

11

NYKØBING SJ. GAMLE BYDEL

Købstadspræget opleves i områderne omkring Algade, Svane- og Kirkestræde. Byen har flere fine arbejderhuse. Bymidten og havnen er præget af nybyggeri.

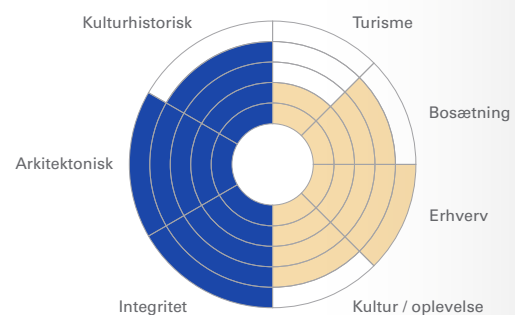

12

ANNEBERGPARKEN, NYKØBING SJ.

Tidl. psykiatrisk hospital fra 1915. Velbevaret aksialt kompleks med det centrale Grønnegård, gule Bedre Byggeskik-bygninger og Sikringsafdelingen bagerst i parken.

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

13

ULKERUP NEDLAGTE LANDSBY

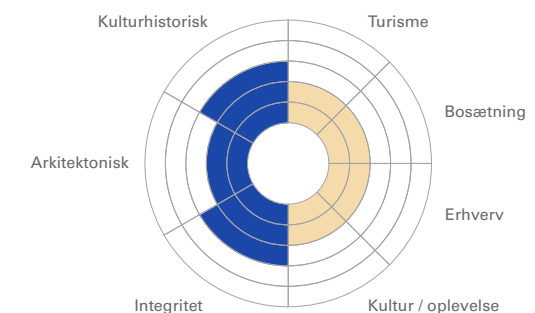
Udgår pga. screeningskriterierne.

14

ESKILSTRUP LANDSBEJERLAV

Landsby med udskiftede og 6 udflyttede gårde, hvor gadehuse har erstattet de udskiftede. Hegnsstrukturen med gærder er bevaret.

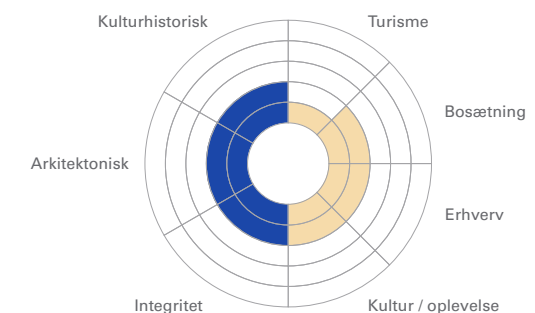

15

SIDINGE LANDSBY

Landsby med 5 tætliggende, udflyttede gårde og et enkelt gadehus. Gode eksempler på grundmurede bygninger fra ca. 1880 og senere.

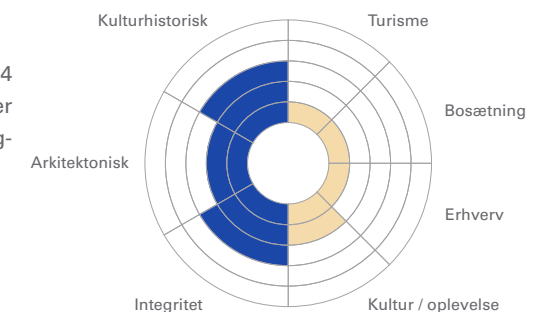

16

GLOSTRUP LANDSBY

Byen har et velbevaret vejforløb og 3-4 udflyttede gårde ud af 10, der ligger tæt omkring gadekæret med grønninger og marker mellem gårdene.

17

KONGSØRE SKOV

Udgår pga. screeningskriterierne.

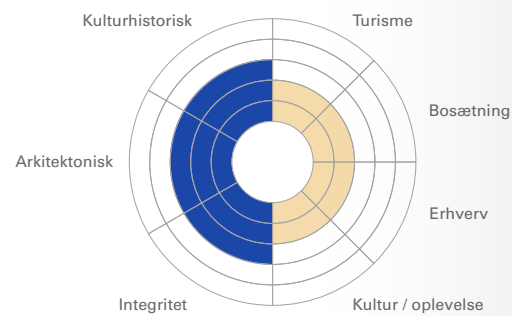
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

18

LILLE EGEBJERG LANDSBY

Mindre landsby med 5-6 gårde tilbage i landsbyen ud af 8 gårde i 1682. Eksempler på grundmurede gårde fra perioden 1860 - 1930 og en del små stationsbyhuse.

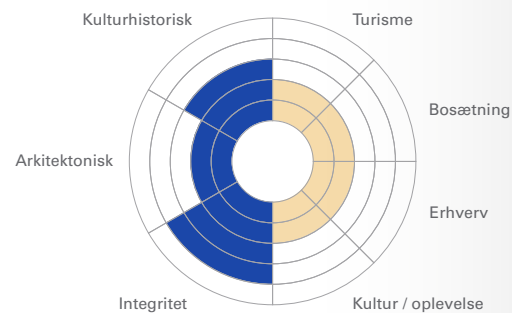

19

VIG STATIONSBY

Landsby med bevaret kirke, præstegård og kro. Senere stationsby med mange gode eksempler på karakteristiske stationsbyhuse.

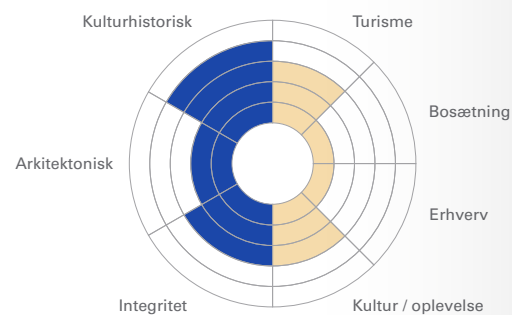

20

DEN TØRLAGTE SIDINGE FJORD

Tørlagt havarm med dæmning og pumpehus. Kulturmiljøet består af 3 gårde på havbunden samt gårde og fiskerhuse på hver side af den tidligere fjord.

21

SNEGLERUP LANDSBYERLAV

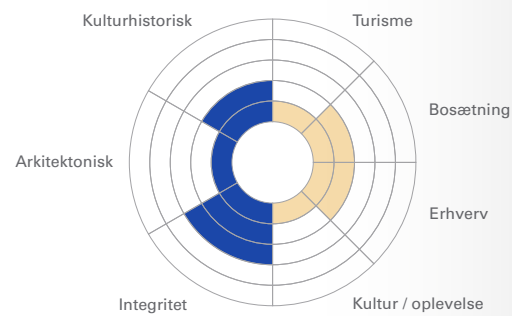
Udgår pga. screeningskriterierne.

22

SNEGLERUP LANDSBY

Mindre landsby med 5 tætliggende gårde med spor fra forskellige perioders byggeskik. De øvrige gårde er udflyttet efter udskiftningen.

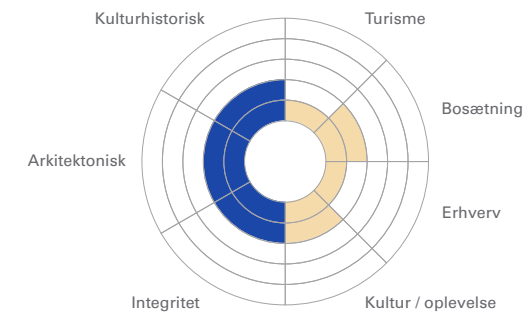
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

23

PLEJERUP LANDSBYERLAV

Mindre landsby bestående af 3 gårde og huse ved et bevaret vejforløb med grønninger.

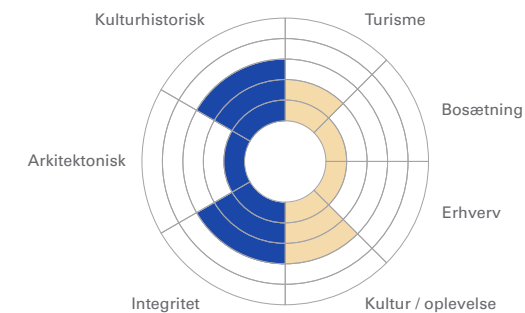

24

LAMMEFJORDS-DÆMNINGEN

2,3 km lang dæmning opført 1873-74 til inddæmning af Lammefjorden. Projektet var langt det største af 1800-tallets store landvindingsprojekter.

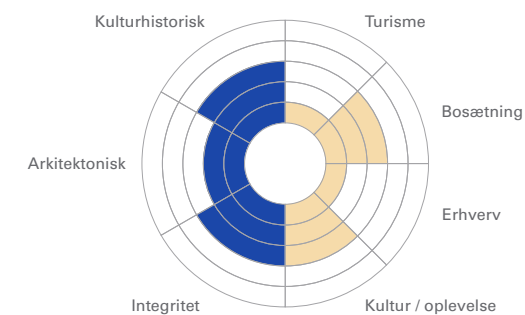

25

ASNÆS STATIONSBY

Gammel landsby og senere stationsby med flere småindustrier. Bevaret stationsområde og hovedgade med stationsbypræg.

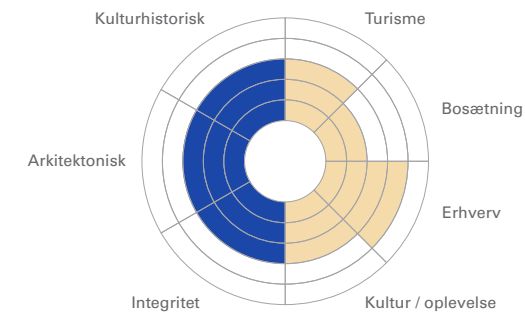

26

FÅREVEJLE STATIONSBY

By opstået omkring Fårevejle Station. Senere blev byen centrum for afsætningen af Lammefjordens specialiserede grøntsagsproduktion.

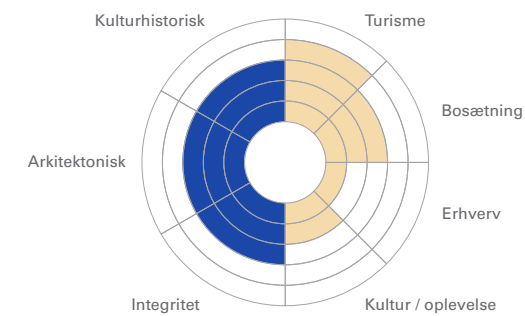

27

ORDRUP LANDSBY OG ORDRUP NÆS

Byen har en lang, slyngt bygade med gadekær og gadehuse fra forskellige perioder samt eksklusive sommerhuse med store naturgrunde på næsset.

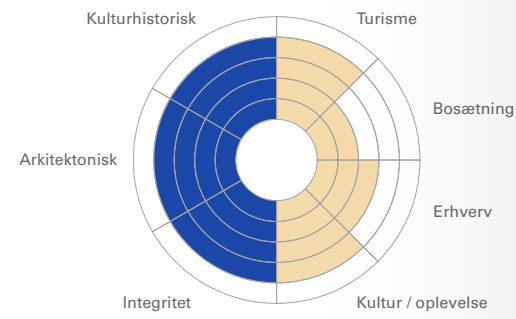
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

28

OMRÅDET VED DRAGSHOLM SLOT

Dragsholm består af en trefløjet hovedbygning på voldsted med vandfyldte grave samt haveanlæg, avlsgård, godsboliger, stald og allé. I dag restauration og hotel.

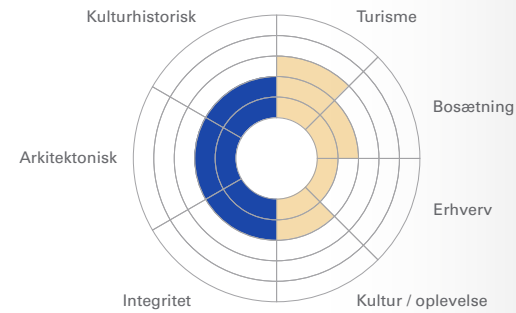

29

TEGLVÆRKSGÅRDEN OG STATSHUSMANDSKOLONIEN STARREKLINTE

Gammelt teglværk og husmandskoloni. Teglværksgården var tidligere sommerpensionat, men er i dag beboelse og campingplads.

30

STARREKLINTE HUSE HUSMANDSBEBYGGELSE

Udgår pga. screeningskriterierne.

31

BJERGESØ HESTEHAVE HUSMANDSBEBYGGELSE

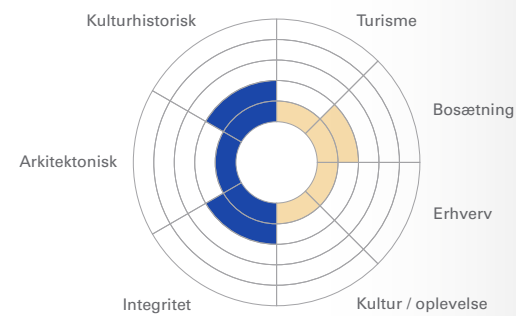
Udgår pga. screeningskriterierne.

32

BJERGESØ LANDSBY

Udstykning af statshusmandsbrug fra Dragsholm efter lensafløsningen med bygninger i Bedre Byggeskik-stil fra 1920'erne.

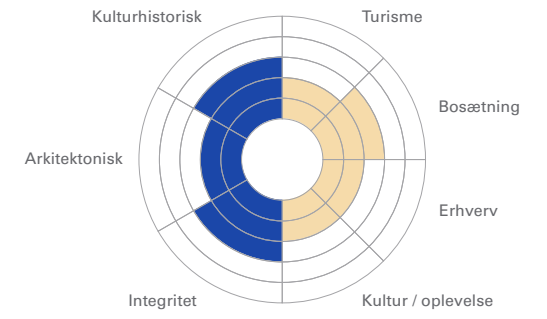
● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

33

HØRVE STATIONSBY OG LANDSBY

Stationsby og kirkeby, hvor de to bydele aldrig er vokset sammen. Kirkebyen har agrar bebyggelse, mens stationsbyen har tætliggende bebyggelse langs hovedgaden.

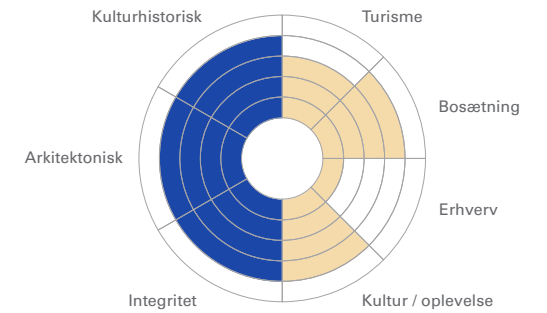

34

VALLEKILDE HØJSKOLE OG KIRKELANDSBY

Vallekilde Højskole med hovedbygning og Øvelshuset, lærerboliger og Korskirken samt kirkelandsby med 3-4 gamle gårde og nyere bebyggelse.

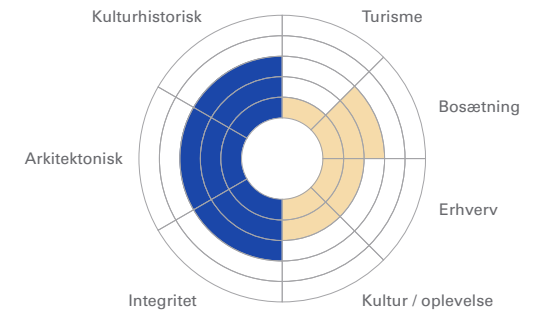

35

SKIPPINGE LANDSBY

Rækkelandsby med kun 2 gårde tilbage i byen, men med mange velbevarede gadehuse på de udflyttede gårdes oprindelige placering.

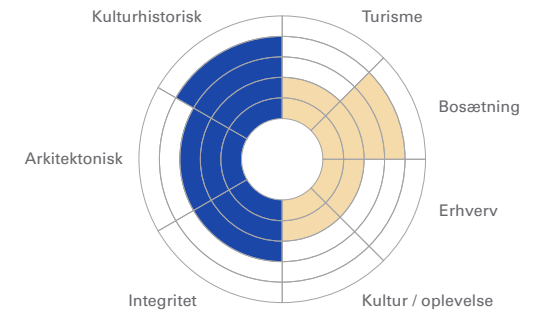

36

UNNERUD LANDSBY

Landsby med oprindelig struktur, hvor de gamle gårde ligger tæt på vejene. Klar visuel sammenhæng til det omkringliggende landskab.

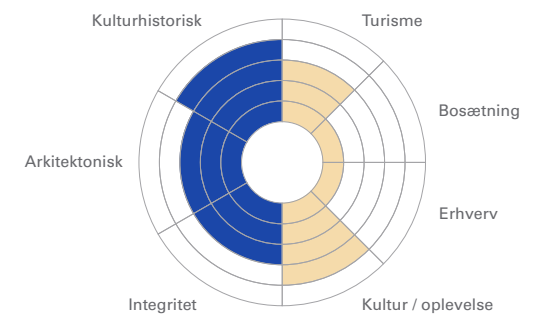

37

ANNEBJERG GÅRD

Annebjerggårds røde ladegårdsanlæg og portnerbolig huser Odsherred Museum. Bygningsmassen på i alt 11 bygninger er i forfald. Hovedbygningen er i dag vandrerhjem.

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

38

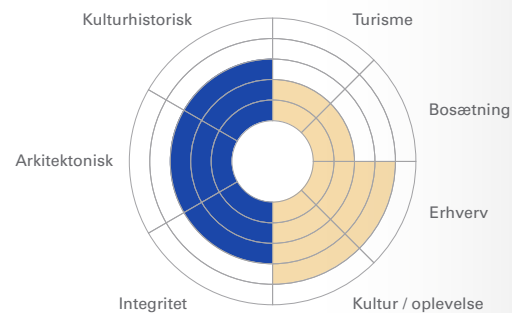
ASNÆS TEGLVÆRK

Udgår pga. screeningskriterierne.

39

SKAMLEBÆK RADIOSTATION

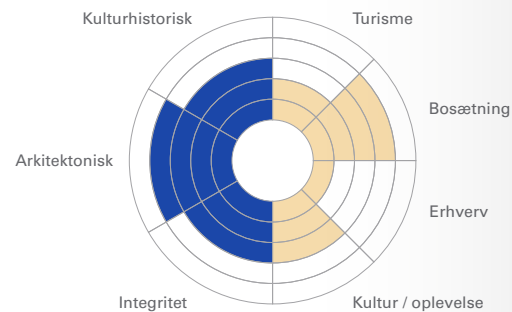
Sendestation med tjenesteboliger opført i 1931 ud til Sejerøbugten, der gav gode udbredelsesforhold mod sydvest og nord. Nedlagt i 2009 og står i dag tom.

40

BJERGENES JORDLODDER

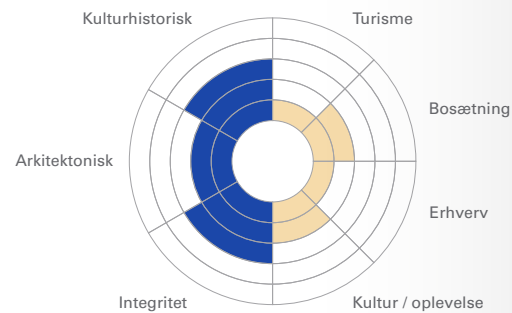
Husmandsudstyknings fra Dragsholm opført i 1790'erne. Placeret højt på det markante bakke drag Vejrhøjbuken.

41

VINDEKILDE

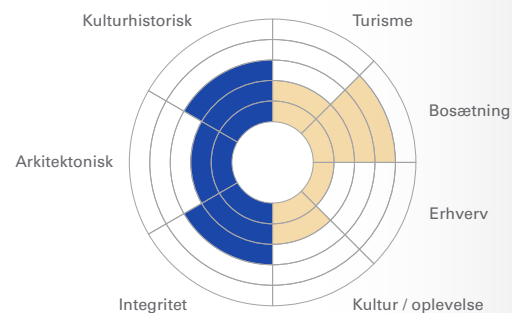
Statshusmandsbrug udstykket fra Dragsholm Slot i 1920'erne og opført i Bedre Byggeskik i 1930'erne.

42

STRANDHUSENE OG KILDEHUSENE

Tætliggende, grundmurede fiskerhuse i to byklynger langs kystvejen syd for Nykøbing Sj.

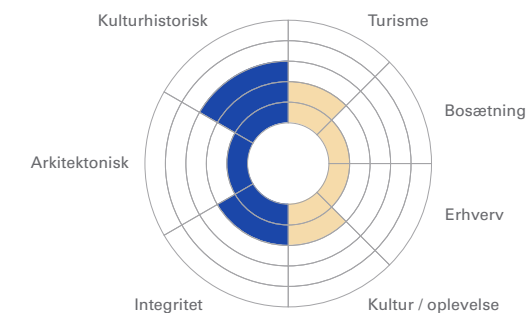

● VÆRDISÆTNING ● POTENTIALEVURDERING

43

KOSMOS FERIEBY - MARTINUS CENTRET

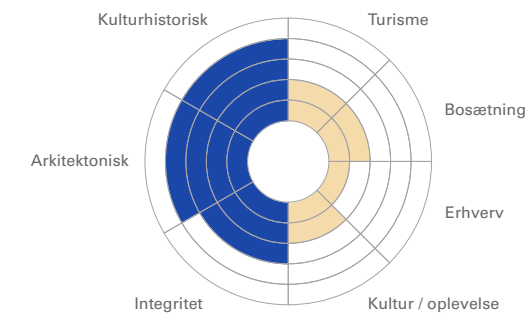
Martinus Center Klint har udbygget feriebyen siden 1934, hvor de første 7 sommerhuse blev opført. Siden er barakker, murede huse og mindre træhuse kommet til.

44

KORSHAGE SOMMERHUSOMRÅDE

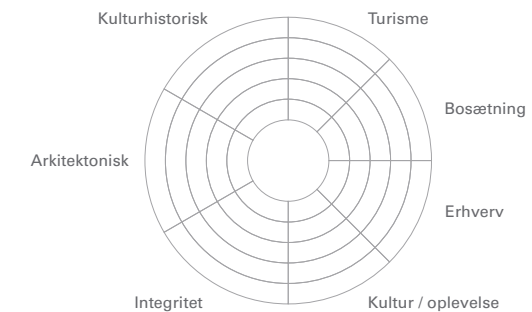
Korshage ligger nordøstligt i kommunen og rummer spredte sommerhuse og sommervillaer tilbage fra slutningen af 1800-tallet beliggende på store naturgrunde.

45

BADEHOTEL VED DYBESØ

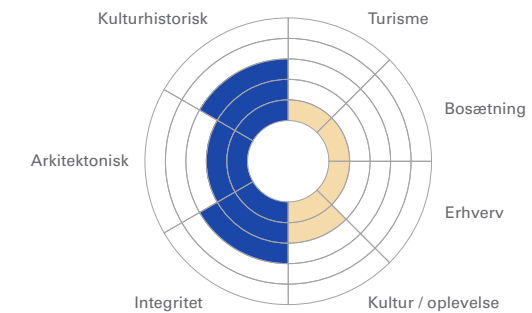
Kulturmiljøet kan ikke besøges og værdisættes pga. indhegning og tilvoksning.

46

GNIBEN

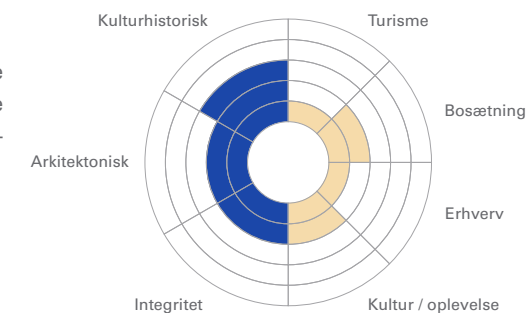
Gniben på Oddens yderste spids rummer Søværnets Center for Våben. Den militære funktion blev udbygget af tyskerne fra 1940. Anlægget er endnu i brug og afspærret.

47

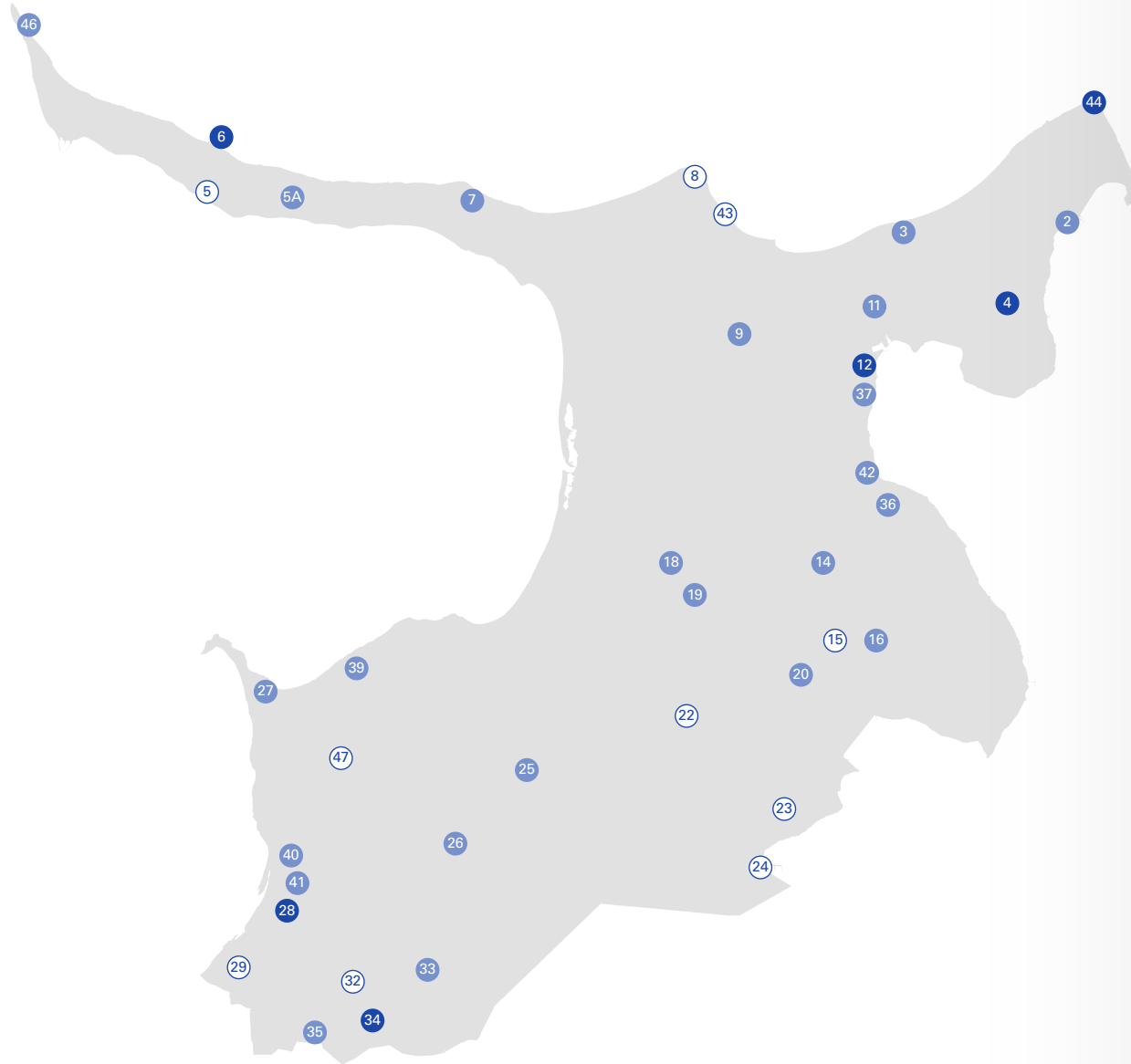
ÅSHUSE

Statsmandudstyknings bestående af mindre huse beliggende på række med små jordlodder og lige markhegn.

KORT OVER VÆRDISÆTNINGER I ODSHERRED KOMMUNE

Fordelingen af Odsherred Kommunes kulturmiljøer ud fra deres værdisætninger.

- HØJ
- MIDDEL
- LAV

LAV VÆRDISUM 3-7

MIDDEL VÆRDISUM 8-10

HØJ VÆRDISUM 11-15

KORT OVER POTENTIALEVURDERINGER I ODSHERRED KOMMUNE

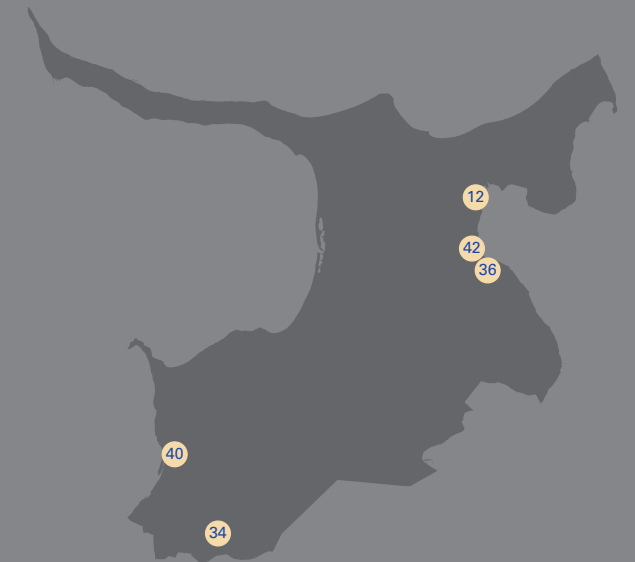
Fordeling af Odsherred Kommunes kulturmiljøer med højt potentiale (4 el. 5) inden for de fire kategorier.

TURISME

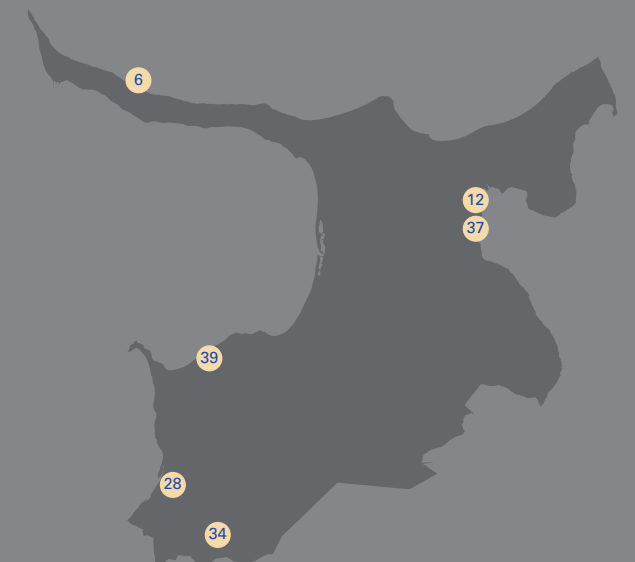
BOSÆTNING

ERHVERV

KULTUR / OPLEVELSE

UDVALGTE KULTURMILJØER

I ODSHERRED KOMMUNE ER FØLGENDE
5 KULTURMILJØER UDVALGT:

NAKKE LANDSBY

Kulturmiljø nr. 4

Udvælgelsesgrundlag: Nakke er en velafgrænset landsby med oprindelige gadeforløb og gamle haver, der med sin bevarede bebyggelse er en autentisk fortælling om landsbyens tidligere funktioner og liv.

ODDEN HAVNEBY

Kulturmiljø nr. 6

Udvælgelsesgrundlag: Odden Havneby er et lille, men velafgrænset, havnemiljø med aktive fiskekuttere, fiskerskure, røgeri og stier, der har bevaret en levende atmosfære og en tydelig havneidentitet.

ANNEBERGPARKEN

Kulturmiljø nr. 12

Udvælgelsesgrundlag: Annebergparken har en nær sammenhæng mellem landskabet og bygningernes stramme, men organiske arkitektur, der tydeligt fortæller om anlæggets forskellige funktioner.

DRAGSHOLM SLOT

Del af kulturmiljø nr. 28

Udvælgelsesgrundlag: Dragsholm Slot har en imponant hovedbygning beliggende på en bakketop i det flade inddæmmede landskab med voldgrave, landskabeligt haveanlæg, avlsgård og godsboliger.

VALLEKILDE HØJSKOLE

Del af kulturmiljø nr. 34

Udvælgelsesgrundlag: Højskoleanlægget og korskirken er markante arkitektoniske og kulturhistoriske omdrejningspunkter i den lille landsby Vallekilde.

LØSBLADE MED DE UDVALGTE KULTURMILJØER

Analysen indeholder en beskrivelse af kulturmiljøet og kulturmiljøets bærende fortælling, en vurdering af kulturmiljøets bærende bevaringsværdier og kulturmiljøets tilstand og aktualitet samt illustrationer i form af fotos og diagram over kulturmiljøet.

NAKKE LANDSBY

Den gulkalkede skolebygning med bindingsværkshus i gården

Byens struktur med den centrale Bygaden, gadekæret og Galbuen med de gamle gadehuse

BESKRIVELSE

Landsbyen Nakke ligger på Nakke-halvøen mellem Isefjord og den tidligere Hov Vig, som byen havde havneplads ud til. Med inddæmningen af vigen i 1870 ændrede landskabet karakter, og landsbyen lå nu inde i landet. Byen rummer i dag fem udflyttede gårde, flere stråtækte huse og er koncentreret omkring Bygaden, hvor den nedlagte skole fra 1892, tidligere rytterskole, ligger mod øst. Vest for skolen ligger gadekæret og andelsmejeriet fra 1911 i forbindelse med landsbyforten, som i dag er delvist asfalteret. Fra Bygaden mod vest løber den snævre blinde vej, Galbuen, med smedjen fra 1700-tallet og en række gode eksempler på ældre gadehuse.

FORTÆLLING

Nakke er en eksemplarisk og velafgrænset landsby. De oprindelige gadeforløb, de gamle haver med frugttræer, gadekæret og den bevarede bebyggelse fortæller om landsbyens tidligere funktioner og liv, som understøtter byens autentiske karakter. Nakke var i 1800-tallet en stor landsby, men mange bøndergårde er siden blevet udflyttet, fiskerne lagde bådene længere vestpå, og byen blev næsten glemt under de store træer.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

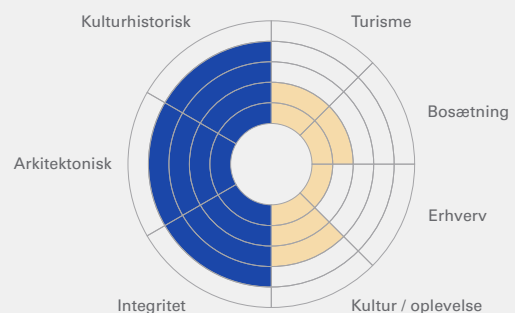
De bærende bevaringsværdier knytter sig til vejforløbene Bygaden og Galbuen med deres gadehuse og gårde, fortæner, gadekæret, skolen, mejeriet, smedjen og de store træer langs gaderne.

TILSTAND

Nakke fremstår generelt velbevaret. Byen har ferieejligheder i Det Gamle Mejeri og den økologiske restaurant Maabjerggaard er, ligesom den gamle smedje, åben.

Kommune:	Odsherred Kommune
Kategori:	Bymiljø - Landsby
Emne i kommuneplan:	Landsby
Omfang:	Kulturmiljø nr. 4
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

NAKKE LANDSBY

Nakkes gamle smejde i Galbuen

Gadekæret langs Bygaden set fra øst

Det gamle andelsmejeri fra 1911

ODDEN HAVNEBY

Fiskekuttere ved værftet med villaer på skrænten i baggrunden

Havnen med sine fiskerifunktioner ligger for foden af skrænterne

BESKRIVELSE

Havnebyen ligger på nordsiden af Sjællands Odde, og kulturmiljøet omfatter selve havneområdet og de havnenære dele af Vestre- og Østre Havnevej. Omkring havnen fra 1907 ligger en skurby med fiskerskure, havnekontoret fra 1947, nu nedlagt fiskeriauktion, kølehus og fiskehandel, bådeværft, stejleplads, og en nyere redningsstation i østhavnen. Nær havnen findes villabebyggelser fra 1920'erne, og markant placeret på skrænten mod vest ligger et fiskerøgeri med brændehus, begge dele tegnet af Arne Jacobsen.

FORTÆLLING

Oddens husmænd har haft fiskeri som bierhverv i århundreder, men med den stigende erhvervsspecialisering blev mindre havne, herunder Havnebyens, bygget langs nordkysten. Odde Havneby bærer stadig meget tydeligt præg af fiskeri og tilknyttede funktioner, ligesom generiske elementer såsom fiskerskure og -stier op ad skrænterne er vidnesbyrd om byens havneidentitet. Det lille, men velafgrænsede havnemiljø har fiskerihavn med aktive fiskekuttere og en levende atmosfære.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

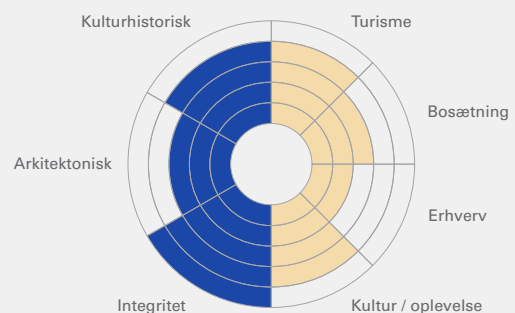
De bærende bevaringsværdier knytter sig til fiskerihavnen, auktionshallen, fiskehandelen, skurbyen, havnekontoret, bådeværftet og de havnenære villaer samt sigtelinjen op til røgeriet.

TILSTAND

Odde Havnebys havnenære bebyggelser er generelt slidte, mens selve havneområdet fremstår robust, autentisk og funktionelt. Fiskehandel og restaurationer giver liv til området, men miljøet er sårbart over for nye bygninger. Der er en helhedsplan for havneområdet under udarbejdelse.

Kommune:	Odsherred Kommune
Kategori:	Kystmiljø - Havneby
Emne i kommuneplan:	Fiskeribebyggelse og havn
Omfang:	Kulturmiljø nr. 6
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

ODDEN HAVNEBY

Vestre Havnevej med det knejsende røgeri på skrænten mod vest

Gangstier løber op ad skrænterne fra havneområdet

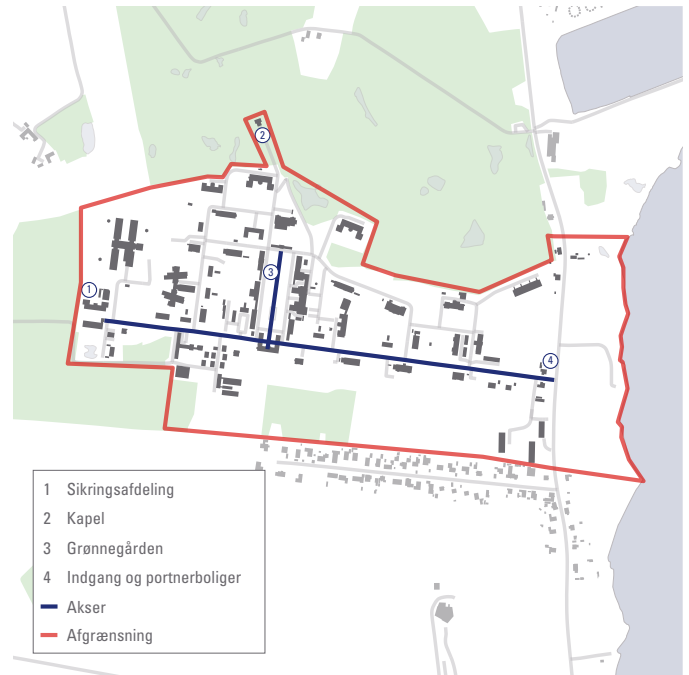

Kig fra skurbyen ind mod husene på Havnevej

ANNEBERG-PARKEN

Den nord-sydgående akse, der løber gennem Grønnegården

Annebergparkens afgrænsning og plan med de to hovedakser

BESKRIVELSE

Annebergparken er et tidligere psykiatrihospital ved Isefjord to km syd for Nykøbing Sj. Anlægget, hvor hovedparten af bygningerne ligger, kaldes Den Gule By på grund af de mange gule bygninger i Bedre Byggeskik tegnet af Kristoffer Varming og opført i 1913-15. Komplekset er anlagt over to hovedakser: En øst-vestgående fra portnerboligerne ved vandet og op til Sikringsafdelingen bagerst i komplekset samt en nord-sydgående gennem Grønnegården, det fredede centralanlæg i røde sten. Parkanlæggene samt præcisionen i farver og skiltning skaber sammenhæng i komplekset.

FORTÆLLING

Karakteristisk for Annebergparken er en helt særlig helhedsoplevelse i den nære sammenhæng mellem landskab og bygninger. Hertil kommer den stramme, men også organiske arkitektur, der fortæller om anlæggets forskellige funktioner - bl.a. med Sikringsafdelingens diskrete placering og parkernes rekreative rum. I anlægget opleves det tydeligt, at der er arbejdet målrettet med rammerne for et værdigt liv for patienterne inden for psykiatrien.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

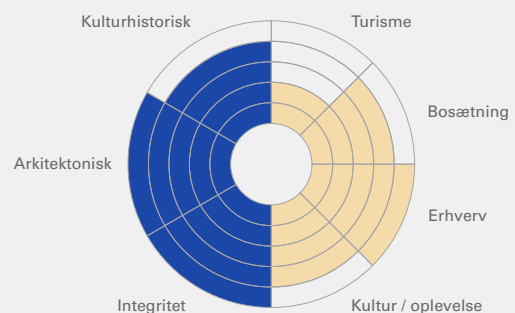
De bærende bevaringsværdier knytter sig til den aksiale struktur, farveskemaet og parkanlæggene samt Grønnegården, portnerboligerne og Bedre Byggeskik-bygningerne.

TILSTAND

Annebergparken ejes af Region Sjælland og er i dag blandet bolig- og institutionsområde med lokalplan, der stadig fremstår homogent. En del bygninger står tomme eller er allerede solgt fra. Ejerskifter kan blive en stor udfordring for anlæggets helhed og kvaliteter.

Kommune:	Odsherred Kommune
Kategori:	Offentlig service - Hospital
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 12
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Delvist offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

ANNEBERGPARKEN

Portnerboligerne og Isefjord set mod øst ad hovedaksen

Ét af de mange parkområder mellem bygningerne

Hovedbygningen i Grønnegårdsanlægget husede tidligere administrationen

DRAGSHOLM SLOT

Ankomsten til slottet med avlsgårdens herskabsstald t.v., godsboligerne t.h. og slottet på toppen af bakken

BESKRIVELSE

Hovedgård fra begyndelsen af det 13. århundrede med imponant, hvidkalket, trefløjet hovedbygning omkring brostensbelagt slotsplads. Hovedbygningen ligger på voldsted omgivet af vandfyldte grave med avlsgård, godsboliger, herskabsstald og allé mod nord, samt stort landskabeligt haveanlæg mod syd og øst.

FORTÆLLING

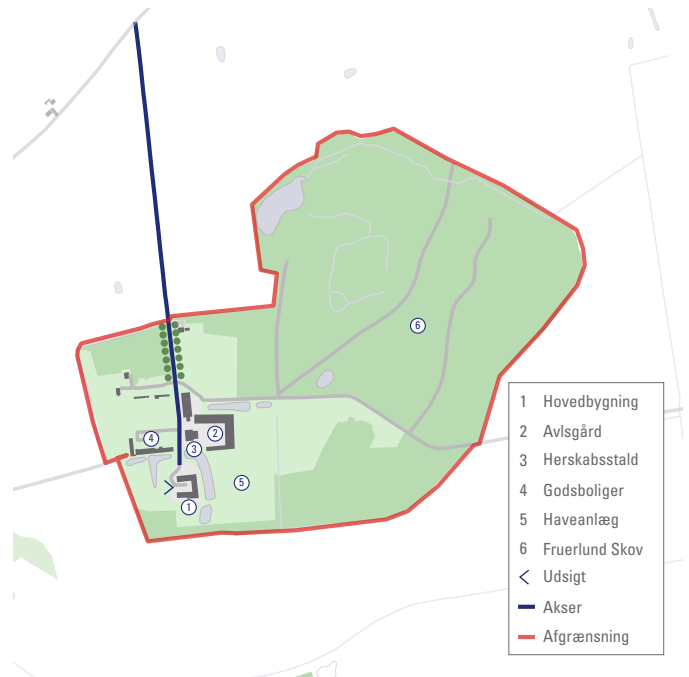
Fortællingen knytter sig til den imponante hovedbygning og dens markante placering på toppen af en mindre bakke omkranset af vold- og haveanlæg i det inddæmmede landskab. Dette opleves tydeligt, når man ankommer via akser fra nord gennem alléen og videre forbi avlsgården og godsboligerne til bakken med den fritliggende hovedbygning. Ved indgangen til hovedbygningens slotsplads er der fri udsigt til det inddæmmede landskab mod vest.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

De bærende bevaringsværdier knytter sig til hovedbygningens stærke, arkitektoniske udtryk og hovedbygningens landskabelige sammenhæng med voldgravene, haveanlægget og det åbne landskab mod vest.

TILSTAND

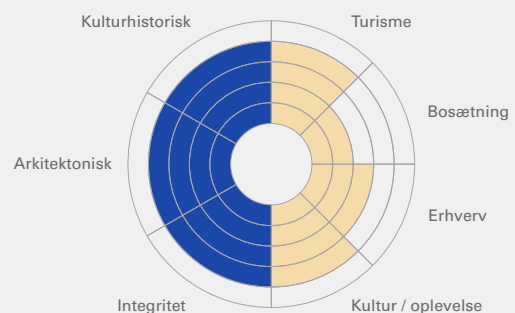
Dragsholms hovedbygning er bygningsfredet og i fin stand. Avlsgården trænger til vedligeholdelse. I hovedbygningen drives gourmetrestaurant og hotel. Der er offentlig adgang til parken samt til restauranten og slotskapellet i hovedbygningen.

Dragsholm Slot med dets nærmeste omgivelser

Kommune:	Odsherred Kommune
Kategori:	Magt og tro - Slot, Kloster
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 28
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Delvist offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

DRAGSHOLM SLOT

Godsboligerne ved voldgraven og udsigten til det inddæmmede landskab

Slottets haveanlæg og voldgrav med avlsgården i baggrunden

Hovedbygningens intime, brostensbelagte slotsplads

VALLEKILDE HØJSKOLE

Den grusbelagte gårdsplads og højskolens hovedbygning med den markante tilbygning til venstre, tegnet af Martin Nyrop

BESKRIVELSE

Højskolebyen ligger i den østlige del af landsbyen Vallekilde. Højskolen blev grundlagt i 1865, og året efter blev hovedbygningen opført. Korskirken blev opført i 1882. Øvelseshuset, tegnet af arkitekt Martin Nyrop i skønvirkestil, blev opført i 1884 og er Danmarks første gymnastiksal. I 1907 fik hovedbygningen en stor tilbygning, også tegnet af Nyrop. I gaderne omkring skolen findes forstander- og lærerboliger samt andre bygninger med tilknytning til højskolen. Syd for højskolen findes parkanlæg.

FORTÆLLING

Fortællingen knytter sig til højskolens placering i Vallekilde, hvor dens bygninger adskiller sig markant fra landsbyens huse og kirke i kraft af den udtryksfulde arkitektur og placeringen på kanten til det åbne, inddæmmede landskab. I den nære skala vidner den arkitektoniske bearbejdning og brugen af materialer om stedets tilknytning til de kulturelle og arkitektoniske strømninger fra slutningen af 1800-tallet, hvor der var fokus på den danske byggeskik og det gode håndværk.

BÆRENDE BEVARINGSVÆRDIER

De bærende bevaringsværdier knytter sig til højskolens bygningsmiljø med hovedbygningen og øvelseshuset omkring den grusbelagte plads, parken mod syd samt den bymæssige sammenhæng med Korskirken og højskolens bygninger i de omkringliggende gader.

TILSTAND

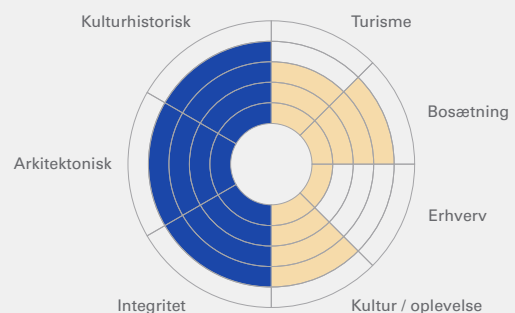
Højskolen er stadig i funktion. Hovedbygningen og Øvelseshuset er bygningsfredede og i udmærket bevaringsstand, mens flere af boligerne og det gamle højskolehjem er ombygget og trænger til vedligehold.

Højskolens hovedbygning og nære omgivelser

Kommune:	Odsherred Kommune
Kategori:	Magt og tro - Højskoler
Emne i kommuneplan:	
Omfang:	Kulturmiljø nr. 34
Udpeget i kommuneplan:	Ja
Adgangsforhold:	Delvist offentlig adgang

- VÆRDISÆTNING
- POTENTIALEVURDERING

VALLEKILDE HØJSKOLE

Det smukt dekorerede Øvelseshus i skønvirkestil tegnet af Martin Nyrop

Det gamle højskolehjem, der i dag er opdelt i flere lejemål

En af de karakteristiske lærerboliger

